

**ปลูกพลังและเปิดมุมมองสร้างโอกาส
การศึกษาที่ยืดหยุ่นและเป็นไปได้
เพื่อเด็กทุกคน**

ศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ
ที่ปรึกษากิจกรรมการบริหารกองทุนเพื่อความเสมอภาค
ทางการศึกษา (กสศ.)

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบมาตรการขับเคลื่อนประเทศไทยเพื่อแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Thailand Zero Dropout)

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2567 **รับทราบมาตรการขับเคลื่อนประเทศไทยเพื่อแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Thailand Zero Dropout)** และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการต่อไป ดังนี้

- 1 มาตรการค้นหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาผ่าน การบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงาน** ที่เกี่ยวข้อง มีเป้าหมายเพื่อนำไปสู่การค้นพบเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา
- 2 มาตรการติดตาม ช่วยเหลือ ส่งต่อ และดูแลเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา** โดยบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนแต่ละรายทั้งด้านการศึกษา สุขภาวะ พัฒนาการ สภาพความเป็นอยู่ และสภาพสังคม
- 3 มาตรการจัดการศึกษาและเรียนรู้แบบยืดหยุ่น** มีคุณภาพ และเหมาะสมกับศักยภาพของเด็กและเยาวชนแต่ละราย มีเป้าหมายเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาและพัฒนาเต็มศักยภาพของตนเอง
- 4 มาตรการส่งเสริมผู้ประกอบการภาคเอกชนให้เข้ามาร่วมจัดการศึกษาหรือเรียนรู้** มีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นให้ผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาหรือการเรียนรู้ในลักษณะ Learn to Earn ให้เด็กและเยาวชนอายุ 15-18 ปี ได้พัฒนาทักษะการทำงานที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน เหมาะสมตาม ศักยภาพและมีรายได้เสริมระหว่างการศึกษา

รัฐบาลไทย-ข่าวทำเนียบรัฐบาล-กรม. รับทราบมาตรการขับเคลื่อนประเทศไทยเพื่อแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Thailand Zero Dropout) ตั้งเป้าเด็ก 1 ล้านคนให้หลุดจากระบบเข้าสู่การศึกษา (thaigov.go.th)

11 หน่วยงาน ร่วม MOU

เดินทาง Thailand Zero Dropout
ค้นหา ช่วยเหลือ เด็กหลุดจากระบบ
จำนวน 1.02 ล้านคน กลับมาเรียน
ส่งเสริมศึกษายืดหยุ่น ตอบโจทย์ชีวิต

(เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2567)

เด็กเยาวชนนอกระบบการศึกษา “Dropout” คือ ใคร?

The Global Initiative on Out-of-School Children : OOSCI) ของ UNESCO/UNICEF

แบ่งประเภทเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา เป็น 7 มิติ (The Seven Dimensions of Exclusion Model)

2 มาตรการค้นหา/พาเด็กนอกระบบ กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาหรือการเรียนรู้

เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา (Out-of-school Children)

มิติที่ 1

เด็กปฐมวัย
(Pre-primary age
children)

ไม่ได้เข้าเรียนชั้นอนุบาลหรือ
ประถมศึกษา

มิติที่ 2

เด็กวัยประถมศึกษา
(Primary age children)

เด็กเข้าเรียนล่าช้า

มิติที่ 3

เด็กวัยมัธยมศึกษาตอนต้น
(Lower secondary
aged adolescents)

เด็กที่เข้าเรียน แต่
หลุดจากระบบแล้ว

มิติที่ 6

เด็กวัยมัธยมศึกษาตอนปลาย
(Upper secondary
aged adolescents)

เด็กที่ไม่เคยเข้าเรียน

นอกระบบ
โรงเรียน

1

มาตรการป้องกัน
เด็ก **2.8 ล้านคน**
หลุดจากระบบ

Source: UNICEF and UIS, 2023

เด็กและเยาวชนเสี่ยงหลุดจากระบบ (Children at Risk of Dropping out)

มิติที่ 4

เด็กที่เสี่ยงหลุดจากระบบ
ในชั้นประถมศึกษา
(Primary school students)

มิติที่ 5

เด็กที่เสี่ยงหลุดจากระบบ
ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
(Lower secondary students)

มิติที่ 7

เด็กที่เสี่ยงหลุดจากระบบ
ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
(Upper secondary students)

ในระบบ
โรงเรียน

เด็กที่เสี่ยงจะหลุดออกจากการศึกษาในระหว่างการศึกษา หรือระหว่างช่วงชั้นรอยต่อ

รูปแบบการศึกษาของสถานศึกษาให้ยืดหยุ่นด้วยนวัตกรรม 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ อย่างน้อย 1 อำเภอ 1 สถานศึกษาที่ยืดหยุ่น

1 โรงเรียน
3 รูปแบบ

พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 15

การศึกษา
ในระบบ

การศึกษา
นอกระบบ

การศึกษา
ตาม
อัธยาศัย

เกิดคู่มือ
1 โรงเรียน 3 รูปแบบ

การดำเนินการ

- ✓ นำร่องพัฒนา **50** โรงเรียนแถวหน้า ในพื้นที่ **30** จังหวัด
- ✓ ขับเคลื่อนเชิงนโยบาย อย่างน้อย **1 อำเภอ 1 สถานศึกษาที่ยืดหยุ่น** (878 อำเภอ และ 50 เขตพื้นที่ของ กทม.)
- ✓ สพฐ. พร้อม Road Map workshop ในพื้นที่ **245** เขตพื้นที่การศึกษา
- ✓ **บูรณาการโรงเรียนพัฒนาคุณภาพตนเอง** กับ 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ

การจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่น เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม
โดย กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.)

3

ศูนย์การเรียนรู้
ตาม พ.ร.บ.
การศึกษา
มาตรา 12

ศูนย์การเรียนรู้ มีกฎกระทรวง 6 ฉบับ

ว่าด้วยสิทธิโดย	ปีที่กฎกระทรวงออก	ประเมินผู้เรียน	จบอดหนุน จากรัฐ	ตัวอย่างผู้ยื่นจด
1 ครอบครัว	พ.ศ.2547	ร่วมกับเขตฯ	✓	Home school พ่อแม่ยื่นจด
2 สถานประกอบการ	พ.ศ.2547	โดยสถานศึกษา	✓	ศกร.ปัญญาวิวัฒน์ ยื่นจดโดยบริษัท ซีพี เซเว่นอีเลฟเว่น จำกัด(มหาชน)
3 พระพุทธศาสนา	พ.ศ.2548	โดยสถานศึกษา	✓	ร.ร.พระปริยัติธรรม สังกัด สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
4 บุคคล	พ.ศ.2554	ร่วมกับเขตฯ	✗	ศกร.กลีกรมธรรมชาติมาบเอื้อง ยื่นจดโดย ดร.วิวัฒน์ ศัลยกำธร(อ.ยักษ์)
5 องค์กรวิชาชีพ	พ.ศ.2554	โดยสถานศึกษา	✗	ยังไม่มีผู้ขอจด
6 องค์กรชุมชนและ องค์กรเอกชน	พ.ศ.2555	โดยสถานศึกษา	✗	- ศกร.ชุมชนธรรมชาติบ้านห้วยพ่าน ยื่นจดโดย ชุมชนบ้านห้วยพ่าน ต.เปือ อ.เชียงกลาง จ.น่าน - ศกร.ซี วาย เอฟ ยื่นจดโดยมูลนิธิส่งเสริม พัฒนาเด็กและเยาวชน

ศร. - กสศ. เดินหน้านโยบาย “นำการเรียนรู้ไปให้น้อง”
เปิด 13 รูปแบบการเรียนรู้ สร้างโอกาสการศึกษาให้เด็กหลุดระบบกลับมาเรียน

13 รูปแบบการเรียนรู้ สร้างโอกาสการศึกษาให้เด็กหลุดระบบกลับมาเรียน

1. **ระบบแก้ติดศูนย์ ติด ร.** แบบยืดหยุ่น ให้เด็กได้แก่ผลการเรียนในแบบที่เหมาะสมกับแต่ละคน
2. **เรียนผ่านเอกสารหนังสือเรียน** (On-hand) ถึงมือน้อง แม้อยู่ห่างไกล
3. **เรียนรู้ด้วยตนเอง** ควบคู่กับการพบกลุ่มเพื่อน
4. แผนการเรียนตามอัธยาศัย **เลือกเวลาเรียนที่เหมาะสมกับบริบทชีวิต**
5. **Mobile School แพลตฟอร์มออนไลน์เรียนได้ทุกที่ทุกเวลา** ใช้เทคโนโลยีเปิดประตูสู่การเรียนรู้
6. ค่ายกลับมาพบจบแน่ **พื้นที่สร้างแรงบันดาลใจ** การเรียนรู้ให้เด็กที่หลุดจากการศึกษา
7. **ส่งใบงานและการบ้านถึงบ้าน**
8. **จัดการเรียนรู้ในสถานพินิจและกระบวนการยุติธรรม** ให้โอกาสการศึกษาเด็กก้าวพลาด
9. **Hybrid Learning** เรียนออนไลน์และออนไซต์อย่างยืดหยุ่น
10. **ปรับบ้านเป็นห้องเรียน** สำหรับเด็กพิการรุนแรง
11. **บริการนอกสถานที่** โดยหน่วยบริการของศูนย์การศึกษาพิเศษให้เด็กพิการในพื้นที่ห่างไกล
12. **จัดการเรียนรู้ในโรงพยาบาล** สำหรับเด็กเจ็บป่วยได้เรียนต่อเนื่องไม่ขาดช่วง
13. **เรียนออนไลน์ควบคู่ฝึกอาชีพ** ส่งสื่อถึงบ้าน ตามนโยบายชีวิตวิถีใหม่

การทดลองการค้นหาสำรวจ วางแผนดูแลช่วยเหลือในระดับพื้นที่

การทดลองค้นหาผ่านรูปแบบ First Screen และสำรวจค้นหา ร่วมกับคณะทำงานระดับจังหวัดและตำบล (ผอ. สกร.อ.กระสัง และคณะครู สกร. ประธาน อพม. และ อพม.) การลงพื้นที่สำรวจเพื่อยืนยันตัวตนและความต้องการในการช่วยเหลือ การนำข้อมูลพิจารณาร่วมกับสหวิชาชีพเพื่อออกแบบการดูแลและช่วยเหลือ

ข้อมูลพื้นฐาน จังหวัดราชบุรี เด็กตกหล่น

ปีการศึกษา 2566

จำนวน 14,875 คน

ปีการศึกษา 2567

จำนวน 13,782 คน

ข้อมูลพื้นฐาน สพป.ราชบุรี เขต 1

นักเรียนปีการศึกษา 2567

จำนวน 32,988 คน

ติดตามเด็กตกหล่น

6,984 คน

ติดตามแล้วพบตัว

1,552 คน

กลับเข้าระบบ

205 คน

ไม่กลับเข้าระบบ

1,347 คน

ติดตามแล้วไม่พบตัว

5,432 คน

ข้อมูลพื้นฐาน สพป.ราชบุรี เขต 1

นักเรียนปีการศึกษา 2567

จำนวน 32,988 คน

ติดตามเด็กออกกลางคัน

494 คน

ติดตามแล้วพบตัว

232 คน

กลับเข้าระบบ

135 คน

ไม่กลับเข้าระบบ

97 คน

ติดตามแล้วไม่พบตัว

262 คน

ราชบุรี เดินหน้า 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ 100% ทั้งจังหวัด เน้นหลักสูตรยืดหยุ่น-เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา-มีรายได้ระหว่างเรียน ป้องกันเด็กหลุดจากระบบ

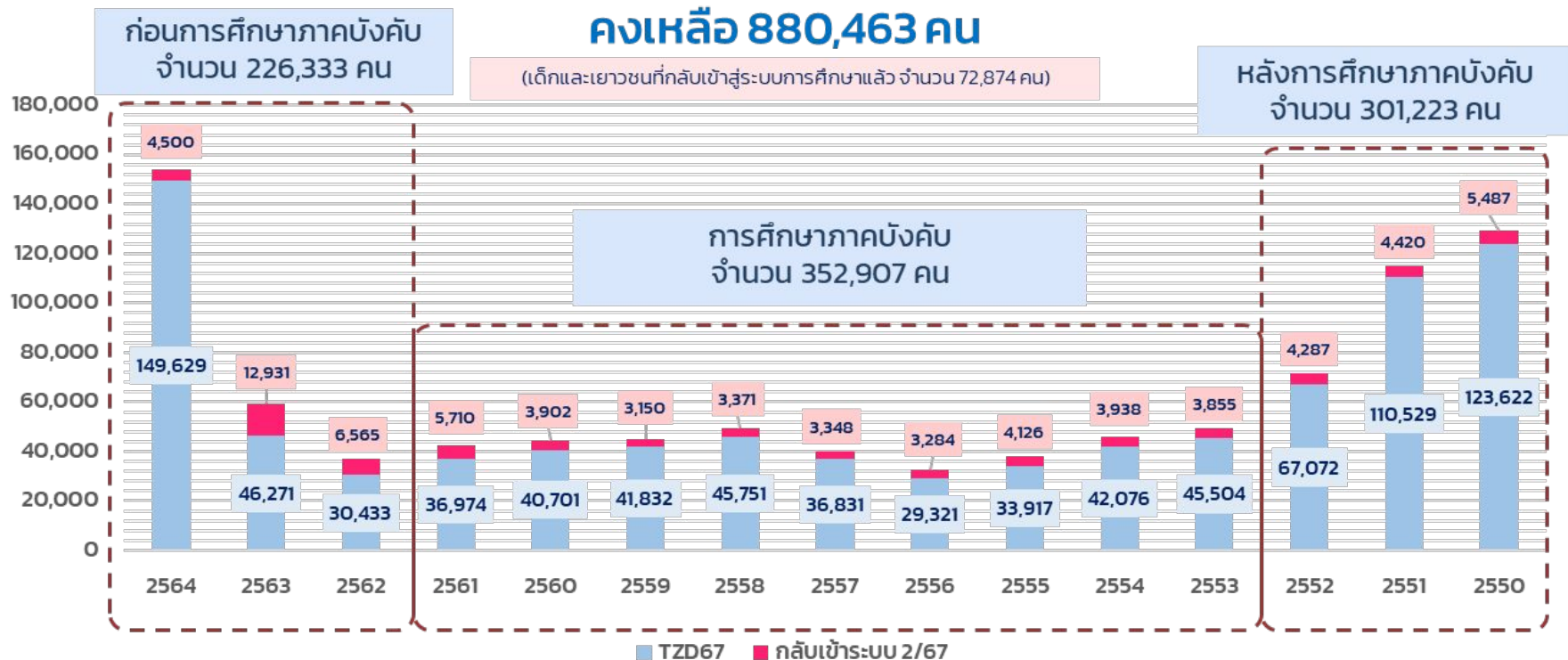

เด็กและเยาวชนกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ภาคเรียนที่ 2/2567

เด็กและเยาวชนที่ไม่มีชื่อในระบบการศึกษาปี 2567

คงเหลือ 880,463 คน

(เด็กและเยาวชนที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาแล้ว จำนวน 72,874 คน)

หมายเหตุ: 1. ตัวเลขที่แสดงคือจำนวนเด็กและเยาวชนที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา และจำนวนเด็กที่ยังคงอยู่นอกระบบการศึกษา
2. ข้อมูล ณ 21 มีนาคม 2568

ปัญหาเด็กเยาวชน
22 ประเด็นปัญหา

เด็กเปราะบาง

1.
ทักษะชีวิตอ่อนแอ
คุณค่าในตนเองต่ำ

2.
ปัญหาหย่าร้าง

10.
ปัญหา
จิตเวช

1.
ค่าบริการ
ค้ำมนุษย์

2.
การพนัน

3.
เด็กที่มีพฤติกรรม
ก้าวร้าว

4.
ขาดแรงจูงใจ
ในการเรียน

5.
สิทธิสถานะ
ไร้สัญชาติ

6.
ครอบครัว
แห้วกลาง

7.
แรงงานอกระบบ
ราคาถูก/ไร้ฝีมือ

9.
ค่าบริการ
ค้ำมนุษย์

10.
เรื่องเพศ
ความรุนแรง
โรคติดต่อ

11.
เด็กในกระบวนการ
ยุติธรรม

8.
แรงงานอกระบบ
ราคาถูก/ไร้ฝีมือ

8.
เด็กพิการ/
พัฒนาการล่าช้า

7.
เด็กที่มีพฤติกรรม
ก้าวร้าวรุนแรง

6.
เด็กในกระบวนการ
ยุติธรรม

5.
เด็กติดเกมส์
โซเชียลมีเดีย

4.
อาชญากร
เด็ก

3.
ยาเสพติด

14.
การศึกษา
ไม่ตอบโจทย์ชีวิต

12.
การพนัน

13.
ความยากจน
หนี้สินครัวเรือน

15.
ยาเสพติด

16.
ระบบโรงเรียน
คัดเด็กแถวหลังออก
จากระบบ

18.
เด็กติดเกมส์
โซเชียลมีเดีย

19.
อาชญากรเด็ก

20.
ปัญหาจิตเวช

21.
แม่วัยใส

22.
พฤติกรรม
เลียนแบบ

17.
เด็ก/เยาวชนแรงงาน
เคลื่อนย้าย

‘ขึ้น ม.1 ไปด้วยกัน
แบบไม่เหลือใคร
ไว้ข้างหลัง’ ภารกิจส่ง
น้องให้ถึง
ปลายทางที่สวนผึ้ง

นักเรียนโรงเรียนสินแร่สยาม
ทั้ง 6 คน ได้ขึ้น ม.1 ไปด้วยกัน
ที่โรงเรียนรุจิรพัฒน์ ตำบล
ตะนาวศรี
อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

น้องธีร์ อายุ 14 ปี

ธีร์หลุดจากระบบการศึกษามาตั้งแต่ช่วง ม.1 ธีร์ชอบเลี้ยงวัวมาก ปลูกฝรั่งขายได้ หวานกรอบอร่อย ทำเกษตรเก่งเกินวัย แต่ธีร์กลัวการเรียนในโรงเรียน ถึงขั้นวิ่งหนี เพราะกลัวครูมาตามกลับไปเรียน แต่การเรียนในรูปแบบ 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ เข้ามารองรับให้ศักยภาพการทำเกษตรของธีร์ไม่สูญเปล่า ได้เลี้ยงวัวตามที่ชอบ วันนี้ธีร์กลับเข้าสู่การเรียนรู้ที่มีความสุขและไม่หลุดจากวงจรของการเรียนรู้อีกต่อไป

น้องพีฟ้า อายุ 13 ปี

มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ อยากเรียนหนังสือแต่ไม่กล้าไปที่โรงเรียน
เนื่องจากถูกเพื่อน Bully จึงไม่ได้เรียนต่อหลังจบ ป.6
มีความสามารถพิเศษ ชอบวาดภาพปั้นดินน้ำมัน

Thailand
Zero Dropout

วัดห้วยหมู : ศูนย์สาธารณสงเคราะห์เด็กพิเศษ

‘พระครูจันทลีลากร’ ผู้ก่อตั้งศูนย์สาธารณสงเคราะห์เด็กพิเศษ
และเจ้าอาวาสวัดห้วยหมู ต.เจดีย์หัก อ.เมือง จ.ราชบุรี
ผู้ได้ชื่อว่าเป็นดังพ่อพระของเหล่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษในพื้นที่ราชบุรี
เกือบ 20 ปีที่ศูนย์แห่งนี้ได้กลายมาเป็นทั้งโรงเรียน สถานที่ทำงาน และบ้าน ให้กับเด็ก
และเยาวชนผู้มีความหลากหลายทางระบบประสาท

วัดใหม่สี่หมื่น : ที่พึ่งของเด็กกำพร้าและเด็กยากจน

พระครูโสภณจันทรังสี เจ้าอาวาสวัดใหม่สี่หมื่น ต.สี่หมื่น อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี รับอุปการะเด็กกำพร้าและเด็กยากจน เพื่อดูแลความเป็นอยู่ และสนับสนุนการศึกษา

พลังวิชาชีพครูจรรยาบรรณ และบทสรุป

ก้าวไปด้วยกัน...

สู่ความเสมอภาคทางการศึกษา

Thank You

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)
เลขที่ 388 อาคาร เอส.พี. ชั้น 13 ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

 www.eef.or.th EEF THAILAND

